

आपल्या माहितीला उजाळा : भाग ७

* २० जानेवारी हा पेंग्विन दिन असल्याने त्या पार्श्वभूमीवर या अंकातील सदर.

महाराष्ट्र पक्षीमित्रसंघाच्या त्रैमासिकेचे प्रयोजन केवळ पक्षी निरीक्षण व ओळख या पर्यंतच मर्यादित राहत नाही. त्या संलग्नित ज्ञान भांडाराची उजळणी करून घेण्यासाठी आपल्या माहितीला उजाळा हे सदर वाचकांच्या पुढ्यात ठेवत आहे. प्रत्येक अंकामध्ये दहा प्रश्नांचा संच दिला जाईल. वाचकांना त्याची उत्तरे शोधून

आपल्याकडे असणाऱ्या माहितीला उजाळा द्यायचा आहे. प्रत्येक प्रश्नासोबत पुरविलेला सुगावा संपूर्ण क्रियाकलापास रंजक बनवतील अशी अपेक्षा आहे. वाचकांनी आपली उत्तरे अंकामध्ये इतरत्र दिलेल्या उत्तरासोबत पडताळून पाहू शकता. या सदराबद्दल प्रश्न, चर्चा किंवा सूचनांचे स्वागत आहे.

क्र.	प्रश्न	थोडी मदत
१.	पेंग्विन जागृती दिन या दिवशी साजरा करतात.	२०१० पासून याची सुरुवात झाली.
२.	आकाराने सर्वात मोठ्या पेंग्विनचे इंग्रजी नाव काय?	Aptenodytes forsteri हे त्याचे शास्त्रीय नाव होय.
३.	कोणत्या पुस्तक प्रकाशन संस्थेचे चिन्ह पेंग्विन आहे?	याचे मुख्यालय लंडनमध्ये आहे.
४.	खाली नमूद केलेल्या पेंग्विन प्रजातींचा त्यांच्या आकारानुसार चढता क्रम लावा - क) एम्परर पेंग्विन ख) फेअरी पेंग्विन ग) किंग पेंग्विन घ) स्नेर्स पेंग्विन	पेंग्विन प्रजातीची उंची १२ पासून ते ५० इंचापर्यंत नोंदविलेली आहे.
५.	हवेत उडणाऱ्या पक्ष्यांच्या हाडांमध्ये व पेंग्विनच्या हाडांमध्ये फरक असतो का?	पेंग्विन लांबचा प्रवास पोहून करतात.
६.	हा पेंग्विन पक्ष्यांची शास्त्रोक्त माहिती देणारा ग्रंथ आहे.	१९९० साली लॉर्ड डेविस आणि जॉन डार्वी यांनी संपादित केला.
७.	हा अंटार्क्टिका देशाचा राष्ट्रीय पक्षी आहे.	याला पाण्यात उडणारा पक्षी असेदेखील संबोधले जाते.
८.	Spheniscidae या पक्षी कुटुंबात यांचा समावेश होतो.	हे पक्षी दक्षिण ध्रुवावर राहतात.
९.	२००५ साली पेंग्विन पक्ष्यांच्या जीवनावर प्रदर्शित झालेला माहितीपट कोणता?	ज्याचे हिन्दी कथन अमिताभ बच्चन यांनी केले.
१०.	 चित्रातील पक्षीशास्त्रज्ञ तज्ज्ञ मंडळाचे संस्थापक.	IUCN मधील पेंग्विन ओळखा.

राजस्थानातून माळटोकाची पिळे

नान्नज अभयारण्यात आणण्याचा वनविभागाचा मानस राजस्थानात 'जीआयबी' पक्ष्याची अंडी कृत्रिमरीत्या उबवून जन्माला आलेली पिळे सोलापुरातील नान्नज अभयारण्यात आणण्याचा महाराष्ट्र वनविभागाचा मानस आहे. पण ही प्रक्रिया तितकीशी सोपी नाही. तिथल्या केंद्रात १०० पेक्षा जास्त पिळे झाली. म्हणजेच हे शक्य होईल. त्याकरिता अनेक वर्षांचा कालावधी लागू शकतो.

पानपूरक

गेल्या वर्षी म्हणजे २०२२ साली १९६ नव्या प्रजातींचा शोध लागला. त्यात प्राणी आणि वनस्पतींचा समवेश होता; पण एकही पक्षी त्यात नव्हता.

माहितीचा उजाळा उत्तरे

- १) २० जानेवारी
- २) एम्परर पेंग्विन Emperor penguin
- ३) पेंग्विन रॅण्डम हाऊस
- ४) फेअरी पेंग्विन, स्नेर्स पेंग्विन, किंग पेंग्विन, एम्परर पेंग्विन
- ५) पेंग्विनच्या हाडाची घनता हवेत उडणाऱ्या पक्ष्यांच्या तुलनेत जास्त असते.
- ६) Penguin Biology
- ७) पेंग्विन
- ८) पेंग्विन
- ९) March of the Penguins
- १०) पाब्लो गार्सिया बार्बोरोगलू

Book Post

प्रती,

प्रेषक :

महाराष्ट्र पक्षिमित्र

६३, अरण्यार्पण समता कॉलनी,
कठोरा रोड, अमरावती.

४४४६०४

E-mail : pakshimitra@gmail.com
website : www.pakshimitra.org
Mob. +91 7030101981

पक्षिमित्र

संपादक : दिगंबर गाडगीळ

मूल्य ₹ ५/-

मासिकात व्यक्त केलेल्या विचारांशी
संपादक सहमत असतीलच असे नाही.
अक्षरजुळणी : गौरी एंटप्राइजेस, नाशिक

मुद्रक : ज्ञानपथ प्रकाशन